

voljo tega z njimi pogovorili. Farmani so gospoda župnika prosili, da bi to delo kmalu začeli. Gospod župnik so okrajno glavarstvo prosili za komisijo, in potem se je ta cerkvena poprava začela. Cerkev je od znotraj in zunaj popravljena, tudi cerkveni stolp ima novo streho, vse je v lepem redu. Dne 22. oktobra je bilo blagoslovljeno od častivrednega gospoda župnika Jurija Žmave in novo pozlačena zvezda gori potegnjena. Zvezda je velika in ima napis Marije, farne varuhinje in je v zezdi letna številka 1669, v cerkvi na oboku je številka 1776; kaj te številke pomenijo, nam ni znano, ko cerkvene kronike imamo. Precej truda in skrbi so imeli gospod župnik in gosp. Rihard Sonns; precej bo denarja stalo; mala je župnija, pa v imenu božjem, in s pomočjo naših dobrotnikov bo se vse plačalo. Hvala gospodu župniku in vsem, ki so k temu pomagali, hvala farmanom, da niso tej popravi nasprotovali. Želimo pa s pomočjo naših dobrotnikov še več novega cerkvi pripraviti. Bog plačaj vsem dobrotnikom naše farne cerkve! — Cerkevna ključarja.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Dnes se torej snide na novo drž. zbor in predstavi se mu novo ministerstvo ter razvije načrt za svoje delovanje. Kako bode in kako dolgo bode to njegovo delovanje, kdo bi to vedel! — Zoper koalicijo treh večjih strank v drž. zboru se piše veliko in zadovoljnih je z njo le malo ljudi, najbolj še ugaja liberalcem, najmanj pa konservativcem in slovanskim ljudstvom. Kakor pa so sedaj naše razmere, kaže nam še najbolje, da počakamo na delovanje nove vlade; nismo torej ne za njo, pa tudi še ne zoper njo.

Češko. Mladočeška stranka ima sedaj že tudi v Pragi precej moči in ni več župan Staročeh dr. Šole, ampak nek Gregor, ki ugaja obema strankami. Ne bode torej več dolgo, da pride tudi v Pragi mladočeška stranka na vrh in tedaj izgine staročeska stranka iz sveta. Ali bode za češko ljudstvo bolje tedaj? Mi mu želimo, toda upanja ni za to veliko, kajti mladočeška stranka se ne obnaša tako, da se prikupi višjim krogom na Dunaju, in dokler tega ni, bodo Nemci zmerom na boljšem.

Štajarsko. Grof Aleksander Hartenau, svoje dni knez bolgarski, poslej pa general v naši vojski, je v soboto umrl in v ponedeljek so ga pokopali v Gradcu v veliko slovesnostjo. Dva ministra in troje drž. poslancev je bilo iz Bolgarije pri pogrebu. — Koga pokliče vlada za staj. dež. glavarja na mesto grofa Wurmbbrand? Največ upanja ima neki grof Edm. Attems za to, tedaj mož, ki nima pri slov. ljudstvu nič zaupanja, ali kdo tudi v Gradeu praša za naše želje!

Koroško. Dne 5. novembra je imelo katol.-politično društvo sijajen shod v Št. Jakobu v Rožni dolini. Liberalcem je to tako zamrzelo, da so pisali o »velikem pretepu« in ga zapisali kar na rovaš katol.-polit. društva. Ni nam treba izreči, da je to gola laž, ki se je rodila iz slepe jeze nemškutarjev. — Cesta v Humberskem klancu požre občinam do 90.000 fl. in vendar je baron Mac Newin, c. kr. okr. glavar v Celovcu, pri — pravil občine, da so postavile dež. predsedniku, baron Schmid-Zabierowu še spomenik za njo. Čemu je tako potrata!

Kranjsko. Deželni predsednik, baron Hein je bil te dni na Dunaju in je poročal vladi o razmerah na Kranjskem. Kakor barona poznamo, njegovo poročilo

ni bilo ugodno, ali žal, da je bilo resnično, kajti vedni preprič med slov. strankama ne more slov. ljudstvu biti v korist, pač pa mu je in bode slej ali prej v največjo škodo. — V Novem mestu dobijo mestno hranilnico in je želeli, da se je oklene slov. ljudstvo ter pusti »kranjsko hranilnico« v Ljubljani na miru. Le-ta je v rokah nemškutarjev, pa je sila bogata in podpira iz večine le »nemška društva«.

Primorsko. Po c. kr. sodnijah se ne morejo odločiti za slov. dopisovanje, ampak slov. stranke dobijo vselej le pisma laška ali nemška, slovenska pa so bela vrana. Pritožbe zoper to pa ne izdajo in ljudstvo jih sedaj že tudi opušča, ker vidi, da so brez uspeha. To je žalostno, pa resnično! — V Trstu sedaj povprašuje mestni uradnik une slov. stariše, ki so podpisali prošnjo za slov. šolo, so-li jo v resnici podpisali. Najbrž sili vlada na to, da mesto prošnji ustreže, ali mestni zastop išče sredstva, da se iz te sile izmuzne, ne da napravi slov. šolo. No slov. stariši mu ne dajo tega sredstva v roke ter vsi radi potrdijo svoj podpis na največjo nevoljo uradnika.

Hrvaško. Ban Khuen-Héderváry spolni v decembru svoje deseto leto, kar stoji v tej službi. »Narodna stranka« mu pripravlja zato neko slovesnost in nje se naj vdeleži hrv. ljudstvo s tem, da pošlje svoje zastopnike k njej! — V Slavoniji je veliko nemških priseljencev in oni so ostali Nemci sredi Hrvatov ter se ne učijo hrvaščine, pač pa tirjajo, naj se hrv. kmetje učijo nemški. So pač Nemci!

Ogersko. Minister za uk in bogočastje, grof Czaky neki odstopi ter postane predsednik »hiše magnatov« t. j. gosposke hiše drž. zbora. Gosposka hiša je po svoji večini zoper »civilni zakon« in grof Czaky misli, da je on mož za to, da jo izpreobrne ter pridobi za ta nesrečni »zakon«. — Ker dela madjarska vlada silo vsem drugim narodom, mislijo se ti zjediniti zoper madjarsko silo in daj Bog, da se to zgodi, dokler še ni prepozno.

Vunanje države.

Rim. Pri sv. očetu Leonu XIII. je bila v nedeljo ruska princesinja Katarina v slovesnem zaslišanju. Laški listi pa imajo zopet novico, da so sv. oče bolni in se je neki bati, da zdaj, zdaj umrejo. Kakor v drugih rečéh, tako pa je tudi v tej reči domisljiva laških liberalcev večja, kakor resnica.

Italija. Da je v italijanskih državnih kasah tema, zna svet in zato je verjetno, da misli vlada znižati stroške, ali kje se dajo znižati tako, da bi kaj izdalo? Največ bi zaleglo, ko bi se stroški znižali pri vojaštvu in res se govori, da vlada zmanjša stalno vojsko, ako dovolite v to Avstrija in Nemčija. Ker je Italija z njima v zvezi, mora se ona ozirati na njune želje.

Francija. Državni zbor že ima svojega predsednika in sicer Periera, ki je dobil 333 glasov, njegov nasprotnik pa je dobil samo 108 glasov. Če sodimo po tem glasovanju, je večina za vlado izdatna in bode delovanje vlade lahko, ker se ji ni bati, da jo ovira manjšina. Na drugi strani pa se zatrjuje, da še vlada nima zanesljive večine in to je brz verjetniše.

Belgija. V Bruselju bili bi radi prihodnje leto imeli veliko razstavo, ali sedaj so se premislili ter so razstavo preložili na leto 1896.

Anglija. Kolikor se more posneti iz angleških listov, nagiba se vlada v novem času na stran Rusije in da-si na kako zvezo ni misliti med tema državama, vendar je že to veliko, da si niste nasproti. V Aziji jima po navadi nič ne hodi vkupaj ter ste si ondi radi v preprih.

Nemčija. Katoliški prebivalci tožijo, da jih vlada

prezira ter ne nastavlja niti višjih katol. sodnikov, niti drugih uradnikov. Vse višje službe so v rokah lutrovcov. Kako je pa pri nas vse drugače! — Socijalni demokratje so v saskem kraljestvu močni in ne bode dolgo, pa bodo njih poslanci v drž. zboru že v večini.

Rusija. Minister za zunanje zadeve, grof Giers, je toliko ozdravel, da začne zopet svoje delo. Ta je izkušen mož in ima zaupanje pri caru, a ne verjamemo, da gori za francosko republiko. — V sredozemskem morju kupi vlada otok Melos, da napravi na njem luko za svoje vojno brodovje.

Bolgarija. V sobranju, državnem zboru, se je razgovarjalo, bi-li ne kazalo, da se pripelje truplo raj. kneza Aleksandra v Bolgarijo ter ondi častno pokoplje. Do sklepa pa še niso prišli.

Srbija. V tej državi je kralj še mlad in še nima let; vsled tega delajo njegovi ministri, kar je njim ljubo. Kakor je podoba, pa so sedaj jako zavozili. Zoper našo državo so delali, Rusije pa si niso zagotovili in je torej državnica v hudih stiskah, da hoče celo druge države klicati na pomaganje.

Turčija. Odkar ima Rusija svoje vojno brodovje v sredozemskem morju, ima se sultan Abdul-Hamid v resnici bati hudih dnij. Celó lahko se mu zgodi, da stoji rusko brodovje pred njim, pred Carjim gradom ter mu reče: Sedaj z Bogom, turek, hajdi v Azijo! Nazaj te ni več treča.

Grecija. Novo ministerstvo je preklicalo pogodbo, katero je napravilo prejšnje ministerstvo z judi zavoljo posojila. Bilo bi po tej pogodbi preveč ostalo v žepih judovskih bankirjev.

Afrika. V Maroku so bile male bitke v unem tednu med domačo in španjsko vojsko. Zmage pa ni bilo na nobeni strani.

Amerika. Govorica se je raznesla po svetu, da je vodja ustaje, admiral Mello, vsklical unuka cesarja Pedro za cesarja v Braziliji. Tega pa ni storil in Dom Pedro — tako je ime tudi unuku — še je zmerom v Novem mestu pri Dunaju, v vojaškem učilišču. — Na obalih severne Amerike so imeli v unem tednu velike nevihte in je bilo vsled njih tudi precej škode. Tudi je nekaj ljudij prišlo v silni nevihti ob življenje.

Za poduk in kratek čas.

Zaupaj na Boga, ker on svojih ne zapusti!

(Črtica iz vojnega leta 1866, poslovenil Fr. Goričan.)

III.

Na dan vernih duš.

Zemeljskih skrbij Janezovi materi mi manjkalo, ko je še imela sina doma pri delu. Veliko bolj mučile so jo zdaj, ko je zgubila sina, edino pomoč in tolažbo v starosti. Najbolj jo je skrbelo, kdo bode obdeloval polje, da bode prirastlo potrebnega živeža. S strahom gledala je v prihodnost.

Dan vernih duš, kateri nas posebno spominja ljubljenih rajnih v večnosti, se bliža. Že dolgo je mislila Janezova mati na ta dan. Tudi ona se hoče v iskreni molitvi spominjati rajnega ljubljencea. V srce jo boli, da se njegov grob ne nahaja na domačem pokopališču, da bi ga mogla z rožami okinčati in na njem opraviti pobožno molitev za rajnega. V srcu zbudi se ji želja, vsaj enkrat videti grob svojega sina. Ta želja bila je vedno močnejša; zmiraj bolj jo je vlekel v daljni kraj na sinov grob, kljub starosti in slabosti.

Janezova mati sklenila je to željo spolniti, da bode pomirjeno njeno srcé. Na dan vernih duš bila je v Kraljevem gradu. Po dolgem popraševanju izve, kje so pokopani vojaki, ki so padli v boju. Preprost leseni križ označuje oni kraj. Ta kraj bil je za Janezovo mater svetí kraj. Tu počivajo njenega ljubega sina telesni ostanki; njegovo srce, kedaj polno ljubezni do matere, pridne in delavne roke; noge, katere so tisoč in tisoč stopinj storile iz ljubezni do matere; njegove ljubeznive oči, ušesa, katera so tako rada poslušala prelepe nauke ljube matere. In vse to vzela je grozna smrt; da se spremeni v prah in pepel in na dan ustajenja prejme večno plačilo.

Pri tem križu mati milo joka in plaka za svojega tako rano zgubljenega sina. Dozdeva se nji, da je tukaj bliže njegove duše. Moli tako iskreno, da celo ne zapazi, da tudi druge osebe prihajajo h križu molit. Oh njej ni ljubšega, ne dražjega več na svetu, kakor ta grob in križ. Med molitvijo toži ljubemu Bogu svoj žalostni stan in zapuščenost. Spominja se sinove zadnje prošnje, naj zaupa v Boga, ker on njegovih ne zapusti; močno in trdno je bilo njeno zaupanje, vendar pa nji ni bilo pomagano; še le hujšal se je njen žalostni položaj od dne do dne. Zdaj se spomni tudi sinove obljube, da bode v nebesih za-njo prosil in molil. In pri vseh teh tolažilnih spominih neprenehoma joka, in z obema rokama oklepa se križa.

Nekdo ji položi roko na ramo. Ko se ona ogleda, vidi pred seboj čedno gospo v črnem oblačilu. »Zakaj«, vpraša gospa, »se tako jokate?« Zakaj bi se ne jokala, ko v tem grobu počiva moj sin, moja podpora in veselje mojega življenja! Va-nj sem stavila svoje upanje; on bi mi bil v moji starosti v tolažbo in pomoč. Pa ni se vrnil več iz vojske, in zategadelj je moja revščina priklopela do vrhunca.

»Dobra mati, zadela Vas je res grozna nesreča. Ljubi Bog Vas hudo skuša; pa pomislite, kolikim ljudém se enako godi. Tudi jaz sem udova; in dva moja sina katera sta cesarju in domovini služila, sta tu pokopana.« Pri teh besedah udrele so se gospej debele solze.

»Gospa, res ste tudi obžalovanja vredni, pa vendar niste tako nesrečni, kakor jaz. Živite lahko brez skrbi in lahko v miru pričakujte dneva, ko bodete zopet z Vašimi ljubljenimi združeni. Kaj pa naj jaz rečem? Ne morem se na stare dni več sama preživiti in kaj čem sirota?«

Po dolgem izpraševanju izvedela je uljudna gospá od Janezove matere njen žalostni položaj. Ženica se nji je v srce vsmilila. Zato nji reče: Ne delajte si, mamica, več skrbij. Vaš sin imel je prav: zaupajte na Boga, ker on svojih ne zapusti. Ljubi Bog me je z zemeljskim premoženjem obilno obdaroval, pa tudi Vi od zdaj ne bodete več sile trpeli. Pridite k meni v moj grad, jaz sem grofinja N., hočem skrbeti za Vas. Tam bodeva najine sine objokovali in skupaj za-nje molili.

Solze hvaležnosti stopijo v oči Janezovi materi. V tej gospej spoznala je božjo pomoč. Molila je zopet na sinovem grobu, v srcu polna hvale ljubemu Bogu, da je njeno zaupanje va-nj ji tako obilno poplačal. Bila je trdno prepričana, da »Bog svojih ne zapusti«.

Smešnica. Modri profesor pravi na višji dekliški soli, da so moški možgani precej večji od ženskih. »Kaj torej sledi iz tega?«, povpraša jedno izmed učenk. »Da se pamet ne ravna po velikosti, temveč po kakovosti možganov«, odreže se mu ona.